

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 503-1916)

Originalt emne

Foranstaltninger i Anledning af Krigen og Dyrtiden

*Foranstaltninger i Anledning af Krigen og Dyrtiden/Almindelige
Statsforanstaltninger*

*Foranstaltninger i Anledning af Krigen og Dyrtiden/Kommunale Foranstaltninger i
Henhold til Dyrtilsløvene*

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 11. januar 1917](#)
- 2) [Byrådsmødet den 18. januar 1917](#)
- 3) [Byrådsmødet den 1. marts 1917](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 11. januar 1917 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 503-1916)

Cirkulære af 23. Decbr. 1916 fra Indenrigsministeriet om Befolkningens Forsyning med
Kartofler.

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 18. januar 1917 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Cirkulære af 22. December 1916 fra Indenrigsministeriet angaaende Befolkningens Forsyning med Kartofler, saalydende:

"Da det er af den største Betydning, at Befolkningens Forsyning med Kartofler sikres, . og da det i flere Henseender vil være gavnligt, at Landmanden, naar Fodringsforbud for Kartofler udstedes, kan faa de ham tilhørende Kartofler afhændede, saaledes at han kan sættes i Stand til i Stedet at indkøbe Foderstoffer, skulde man tjenstlig anmode D'Hrr. Amtmænd om hver for sit Omraade at anmode Kommunalbestyrelserne i Købstæderne samt i alle Kommuner, hvor der findes bymæssig Bebyggelse, om straks at undersøge

1. Størrelsen af de Lagre af Kartofler, som de handlende i Byen ligger inde med,
2. hvilken Tilførsel af Kartofler der kontraktmæssig er sikret de handlende til Byens eget Konsum.

Saafermt det herefter skønnes, at der ikke er sikret Byens Befolkning den fornødne Forsyning med Kartofler i Tiden indtil Sommeren 1917, opfordres Kommunalbestyrelsen til uopholdelig at tilvejebringe en Ordning, hvorved denne Forsyning sikres, enten saaledes at Kommunen selv lader indkøbe et tilstrækkeligt Forraad af Kartofler til Levering nu eller senere, eller saaledes at de handlende supplerer deres Beholdninger eller slutter yderligere Kontrakter om Levering af Kartofler i fornødent Omfang.

Idet man fremhæver Vigtigheden af, at de nævnte Foranstaltninger iværksættes uopholdelig, skal man anmode Amterne om at foranledige, at der inden Udgangen af Januar sker Indberetning til Indenrigsministeriets Kornkontor om, hvad der i saa Henseende er foretaget af Kommunerne."

Formanden oplyste, at en af Skattekontoret foretaget Optælling udviste, at der for Øjeblikket hos Byens handlende fandtes 2725 Tdr. Kartofler, og at de handlende til senere Levering havde sikret sig 1856 Tdr. Skulde dette Kvantum skønnes at være for lille, maatte Byraadet i Henhold til Cirkulæret selv købe et tilstrækkeligt Forraad eller sørge for, at de handlende supplerede deres Beholdninger. Muligvis kunde man anmode den kommunale Prisreguleringskommission om at overveje Spørgsmaalet.

Jakob Jensen mente, at man maaske hos de handlende kunde faa at vide, hvor mange Kartofler der sædvanligvis blev brugt pr. Maaned. Sandsynligvis manglede man adskillige Tusinde Tønder, saa det var nødvendigt, at nogen tog sig af Sagen. Ved at avertere kunde

man maaske faa at vide, hvor der kunde faas Kartoffler, eller maaske Prisreguleringskommissionen vidste det. Taleren henstillede at overgive Sagen til et af de bestaaende Udvalg, f. Eks. Dyrtidsudvalget.

Formanden bemærkede, at der maaske var en Del private, som havde sikret sig Kartoffler.

Mousten udtalte, at der sikkert var færre Kartoffler paa Markedet end tidligere, blandt andet fordi der var opkøbt store Mængder af Kartoffelmelsfabrikkerne. Efter et løseligt Overslag kunde Forbruget vel nok sættes til 5 kg pr. Individ pr. Maaned, hvilket i Løbet af ½ Aar vilde blive ea. 20000 Tdr. her i Aarhus, og man manglede altsaa ca. 15000 Tdr. Det naturligste vilde sikkert være, at det paatænkte Udvalg ogsaa fik Bemyndigelse til at beskæftige sig med den ny Dyrtidslov og at overveje Betimeligheden af at sælge de vigtigste Livsfornødenheder, f. Eks. Brød, Mælk, Kartoffler og Margarine til nedsatte Priser.

Møller bemærkede, at man jo intet vidste om, hvor mange Kartoffler private havde liggende, og at man vel heller ingen Ret havde til at undersøge det. Vidste man Besked hermed, vilde det ellers være en god Ledetraad. For Øjeblikket kunde der sikkert nok faas Kartoffler, f. Eks. fra Karup. Det vilde næppe være rigtigt at lade det eventuelle Udvalg faa med andre Sager at gøre. Efter Talerens Mening blev der i det hele taget næppe Mangel paa Kartoffler.

Jakob Jensen henstillede til det eventuelle Udvalg ved Avertering at skaffe sig Underretning om, hvor der kunde faas Kartoffler.

Marthin Hansen mindede om, at man ogsaa skulde tage Hensyn til, at Tilførselen til Torvet hver Uge udgjorde mange Tønder.

Der nedsattes et Udvalg bestaaende af Carl Laursen, Mousten og Marthin Hansen.

Uddrag fra byrådsmødet den 1. marts 1917 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 503-1916)

Cirkulære af 17. Febr. 1917

fra Indenrigsministeriet angaaende Forsyningen med Kartoffler.

Fra det af Byraadet nedsatte Udvalg angaaende Byens Kartoffelforsyning forelaafølgende Skrivelse af 27. Febr. 1917:

"I Anledning af Indenrigsministeriets Cirkulære af i 7. d. M, om Indberetning om Byens Kartoffelforsyning for Resten af Høstaaret meddeler Udvalget, at man har afholdt en Del Møder sammen med Byens en gros Kartoffelhandlere, Formanden for Arbejdernes Brugsforening, Formanden for Frugtog Grønthandlerne og Formanden for Handelsforeningen af 1887 til Behandling af det nævnte Spørgsmaal, hvorefter man har truffet følgende Foranstaltninger :

Byens Befolkning er ved Avertissement i de lokale Blade bleven opfordret til inden den 15. d. M. at indgive Bestilling til deres Leverandører paa deres Forbrug af Kartoffler i Tiden indtil den nye Høet.

De herværende Kartoffelhandlere med flere har skriftligt forpligtet sig til inden 1. Marts d. Aar saa vidt muligt at sikre sig i det mindste det Kvantum, der er indgivet Bestilling paa, og i alle Tilfælde at give Beretning inden 1. Marts til undertegnede Udvalg, saafremt der skulde vise sig Vanskeligheder ved Fremskaffelsen af Kartofflerne."

Mousten forelagde Skrivelsen og udtalte, at man naturligvis ikke nu kunde gaa ud fra, at Byen var forsynet med Kartoffler til næste Høst, men at man derimod nok kunde sige, at Byraadet havde gjort, hvad der stod i dets Magt i saa Henseende. Antagelig havde de fleste Forbrugere vel ogsaa gjort Bestilling hos deres Leverandører, saa det gik vel nok, hvis der ikke skete noget ekstraordinært. Dersom Folkekøkkenet endnu ikke havde bestilt Kartoffler, vilde Taleren henstille til Institutionen snarest muligt at gøre det. Hermed kunde Udvalget vel saa betragte sit Hverv som endt.

Formanden bemærkede, at Tiden maatte vise, hvorvidt Udvalgets Hverv var tilendebragt. Toges til Efterretning.